

KATEDRA KULTUROLOGIE FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY

Autor práce: Alena Křečanová

Název práce: Bytí v celistvosti: kultura a změněné stavy vědomí

Vedoucí práce: PhDr. Martin Soukup, PhD.

Oponent práce: Mgr. Michaela Balcerová

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka práce si stanovila poměrně ambiciózní cíle. Jak uvádí na straně 13, cílem diplomové práce je 1) v první řadě vysledovat kořeny krize vědy a moderní společnosti, 2) projevy této krize, v níž se současně odráží i problém odcizeného bytí. Tato reflexe má následně umožnit snáze a komplexněji 3) uchopit problematiku krize moderní společnosti, aby čtenář měl možnost pochopit, proč se mnoho vědců pokouší o integrální pohled na skutečnost a nastínit jejich koncepce. 4) Výsledky autorčina zkoumání pak mají ukázat, zda jsou změněné stavy vědomí možnou alternativou ke snazšímu nahlédnutí bytí v celistvosti.

Předložená diplomová práce se skládá z pěti hlavních kapitol. První z nich se zaměřuje na deskripci a analýzu nedostatků moderní společnosti, druhá kapitola má vycházet z této reflexe a diplomantka zde představuje koncepce jednotlivých autorů, kteří podle jejího názoru přispívají svou tvorbou ke kvalitativní změně mechanicko-materialistického pohledu na svět. Diplomantka se snaží argumentovat důležitost holistického pohledu na problematiku bytí. Bohužel však sama koncepce kapitoly vychází z klasické koncepce věd tak, jak ji známe, a je rozčleněna podle jednotlivých vědeckých přístupů, nikoli holisticky. Chybí tak propojení mezi jednotlivými koncepcemi.

V dalších kapitolách postupuje diplomantka obdobně: zaměřuje se například na problematiku vědomí, kterou za užití odborné literatury precizně definuje. Následně se soustředí na změněné stavy vědomí jako na jedno z východisek překonání odcizenosti bytí a možnosti nahlédnutí na svět jako jeden celek a dosažení bytí v celistvosti. V kapitole věnované vědomí opět rozděluje přístupy a definice podle jednotlivých vědeckých disciplín. Když už se tak děje, nerozumím návaznosti některých kapitol (tak například proč není kapitola 4.6 *Stručné odbočení k práci C. G. Junga* uvedena ve výčtu ostatních psychologických přístupů např. v rámci kapitoly 3.2.4 *Psychologické přístupy k vědomí*). Když se autorka zmiňuje o přínosu práce V. E. Frakla (s. 82) je škoda, že nezmiňuje také typy hodnot, které umožňují člověku autentické bytí, nebo naopak příčiny (tedy například snahu o naplňování náhražkovitých hodnot) noogenních neuroz.

V textu výrazně postrádám kapitolu, která by integrovala poznatky jednotlivých částí práce a kvalitně propojila problematiku odcizeného bytí s kulturou a změněnými stavy vědomí do jednoho smysluplného celku. Kýžené propojení nabízí částečně až kapitola 4.3.3 *Náboženské a sociokulturní aspekty změněných stavů vědomí*.

Autorka jednu ze subkapitol věnuje také hypotéze Gaia. Je škoda, že právě tomuto tématu není v předložené práci věnováno více prostoru. Právě tato problematika skýtá prostor pro vysvětlení záměru diplomatky a zde by bylo možné ukázat možnosti integrace poznatků v celistvosti, o které autorka usiluje. Podle této teorie přeci právě problém úzké specializace odborníků na jevy související pouze s jejich oborem zabraňovaly po dlouhou dobu vědě, aby

akceptovala analogie a podobností mezi jednotlivým organismem (živočichem, rostlinou) a superorganismem (Zemí).

Ačkoli celá práce je zpracována poměrně precizně co se týče použití odborné literatury, vlastní přínos autorky je minimální. Musím též upozornit na nedostatky v oblasti citací použité literatury. V seznamu literatury nejsou díla uváděna jednotně (např. v některých případech je zde pouze iniciála křestního jména, jinde celé křestní jméno, ISBN v mnoha případech chybí a literatura není správně abecedně seřazena). Vzhledem k rozsahu práce i k tomu, že obsahuje velké množství citací, bych též autorce doporučila, aby tyto citace označovala například *kurzívou*, aby bylo možné se v textu lépe zorientovat. V práci taktéž chybí (nebo jsem ho nebyla schopna odhalit) systém, když se hovoří o jednotlivých autorech (v některých případech je uvedeno datum narození a úmrtí, jinde ne, např. René Descartes (1596-1650), ale S. Kierkegaard nebo jen Jaspers, Ulrich Beck apod.)

V práci je patrná vysoká angažovanost autorky, avšak (nebo snad právě proto) není pro čtenáře snadné se v ní zorientovat.

HODNOCENÍ PRÁCE:

1 = nejlepší. 5 = nejhorší

1. Formulace cílů práce	1	2	3	4	5
2. Splnění cílů práce	1	2	3	4	5
3. Odborný přínos práce	1	2	3	4	5
4. Originalita práce	1	2	3	4	5
5. Struktura práce	1	2	3	4	5
6. Práce s daty a informacemi	1	2	3	4	5
7. Postup řešení je logický	1	2	3	4	5
8. Klíčová slova vystihují obsah	1	2	3	4	5
9. Členění textu do odstavců a kapitol	1	2	3	4	5
10. Práce s odbornou literaturou	1	2	3	4	5
11. Srozumitelnost textu (úroveň jazykového zpracování)	1	2	3	4	5
12. Přesnost formulací	1	2	3	4	5
13. Práce s odborným jazykem	1	2	3	4	5
14. Formální zpracování a grafická úprava	1	2	3	4	5

NÁVRH HODNOCENÍ PRÁCE ZNÁMKOU:

2

OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

- Co podle Vás znamená spojení „bytí v celistvosti“?
- Jak si vysvětlujete fakt, že kdykoli se v minulosti západní kolonialistická společnost seznámila s některou psychedelickou látkou, začala ji okamžitě rekreačně zneužívat a původní svátost (např. Amerika - tabák, Andy – koka, hinduistický tantrismus –

konopí atd.) se tak proměnila v závislost i další sociálně patologické jevy a veškeré objevené syntetické psychoaktivní látky jsou tak okamžitě zařazovány do kategorie drog nebo narkotik?

- Volila byste podruhé stejný způsob zpracování práce, nebo byste své zaměření zúžila?

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

Obecně lze konstatovat, že předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Autorka zvolila velmi zajímavé a aktuální téma. Odborný přínos práce by bylo možné spatřovat ve snaze o uplatnění interdisciplinárního přístupu, který však (pravděpodobně vzhledem k obrovské šíři tématu) nepovažuji za zcela zdařilý. Autorka při zpracování práce prokázala dobrou orientaci v odborné literatuře, ačkoli mám výhrady k jejímu citování.

Doporučuji k obhajobě. Velmi dobře.